

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

งบการเงินเป็นหนึ่งในเครื่องมือที่สำคัญในโลกการจัดสรรทรัพยากรเงินทุนที่มีอยู่จำกัดในตลาดการเงิน งบการเงินที่ดีต้องจัดทำขึ้นตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป สามารถสะท้อนฐานะการเงิน ผลการดำเนินงานและกระแสเงินสดของกิจการตามที่เกิดขึ้นจริง ช่วยให้นักลงทุนสามารถตัดสินใจเกี่ยวกับการลงทุนได้อย่างเหมาะสม (อังครัตน์ เปรียบจริยวัฒน์, 2548) ดังนั้นสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) จึงได้ออกกฎระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของการจัดทำและเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน รวมทั้งการจัดส่งงบการเงินและรายงานเกี่ยวกับฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนมายังสำนักงานคณะกรรมการ ก.ล.ต. และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2548) เพื่อที่สำนักงานคณะกรรมการ ก.ล.ต. จะได้ใช้งบการเงินดังกล่าวเป็นแหล่งของสัญญาณเตือนภัย (Early Warnings) ในการตรวจสอบถึงความไม่ชอบมาพากลของการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียน ซึ่งหากพบว่ามีการจัดทำงบการเงินไม่ถูกต้องหรือไม่เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชี ก็จะสั่งให้บริษัทจดทะเบียนทำการปรับปรุงงบการเงินให้ถูกต้อง (วรศักดิ์ ทุมมานนท์, 2548)

การปรับปรุงงบการเงินย้อนหลัง ตามความหมายของสภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ คือ การแก้ไขการรับรู้ การวัดมูลค่า และการเปิดเผยจำนวนเงินขององค์ประกอบของงบการเงินงวดก่อนเสมือนหนึ่งข้อผิดพลาดในงวดก่อนไม่เคยเกิดขึ้น (สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2552) ซึ่งการที่บริษัทจดทะเบียนทำการปรับปรุงงบการเงินย้อนหลัง อาจส่งผลให้ข้อมูลที่แสดงในงบการเงินขาดความน่าเชื่อถือ ทำให้นักลงทุนขาดความเชื่อมั่นในข้อมูลที่แสดงในงบการเงิน ดังนั้นเพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจสำหรับข้อมูลที่แสดงในงบการเงินให้กับนักลงทุน พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2535 มาตรา 56 และมาตรา 61 จึงได้กำหนดให้ งบการเงินของบริษัทจดทะเบียนที่ออกหลักทรัพย์ต้องได้รับการสอบทานหรือตรวจสอบและรับรองจากผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่ได้รับความเห็นชอบ และอยู่ในบัญชีรายชื่อที่สำนักงานคณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์ให้ความเห็นชอบไว้ ภายในระยะเวลา

3 เดือน นับแต่วันสิ้นสุดรอบระยะเวลาบัญชี (กรวิภา เทียนภาสกร, 2550) ซึ่งการมีผู้สอบบัญชีตรวจสอบงบการเงินก่อนนำเสนอให้ผู้ถือหุ้นหรือเจ้าของกิจการอนุมัตินี้ ถือว่าเป็นการสร้าง ความน่าเชื่อถือให้กับงบการเงินได้ในอีกระดับหนึ่ง (วรศักดิ์ ทุมมานนท์, 2548) ด้วยเหตุนี้ จึงทำให้ รายงานการสอบบัญชีกลายเป็นแหล่งข้อมูลเชิงคุณภาพที่นักลงทุนให้ความสนใจในการพิจารณาถึง ความน่าเชื่อถือของงบการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

รายงานการสอบบัญชี ซึ่งถือเป็นผลงานชิ้นสุดท้ายของผู้สอบบัญชี และใช้เป็นสื่อ ในการอธิบายถึงสิ่งที่ผู้สอบบัญชีได้ปฏิบัติและข้อสรุปที่ได้จากการรวบรวมและประเมินหลักฐาน การสอบบัญชี ซึ่งตามปกติรายงานการสอบบัญชีส่วนใหญ่จะเป็นรายงานแบบสามวรรคหรือ แบบมาตรฐานหรือรายงานที่แสดงความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไข ซึ่งเป็นรายงานการสอบบัญชีที่แสดง ว่าผู้สอบบัญชีได้ตรวจสอบงบการเงินตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป และได้ข้อสรุปว่า งบการเงินได้จัดทำขึ้นตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป (อุณากร พงศ์ธาดา นิพันธ์ เห็น โชคชัย ชนะ และศิลปพร ศรีจันทร์เพชร, 2550) แต่หากรายงานการสอบบัญชีเป็นรายงานแบบดัดแปลงจาก รายงานแบบมาตรฐาน หรือที่เรียกว่ารายงานการสอบบัญชีแบบที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งเป็นรายงาน แบบไม่มีเงื่อนไข เพิ่มวรรคเน้นข้อมูลและเหตุการณ์ รายงานแบบมีเงื่อนไข รายงานแบบไม่แสดง ความเห็น และรายงานว่างงบการเงินไม่ถูกต้องแล้วนั้น นักลงทุนอาจต้องพิจารณางบการเงิน เหล่านั้นเป็นพิเศษ เพราะอาจเป็นลางบอกเหตุที่แสดงให้เห็นว่า ผู้สอบบัญชีที่เข้าทำการตรวจสอบ งบการเงินนั้น ได้พบอะไรบางอย่างที่ทำให้ต้องเสนอรายงานการสอบบัญชีในรูปแบบที่ เปลี่ยนแปลงไปจากรายงานแบบมาตรฐาน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อผลตอบแทนของหลักทรัพย์ เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ลดลง ดังจะเห็นได้จากผลการศึกษาในอดีตของ Chen, Su and Zhao (2000) ซึ่งได้พบว่า รายงานการสอบบัญชีแบบที่เปลี่ยนแปลงไปนั้น ถือเป็นข่าวร้ายของบริษัทและ ทำให้ราคาของหลักทรัพย์ลดลงในช่วงเวลาทดสอบ 15 วัน ก่อนและหลังการประกาศรายงาน การสอบบัญชีแบบที่เปลี่ยนแปลงไป แต่เริ่มมีผลตอบแทนที่ไม่ปกติสะสมของหลักทรัพย์ในช่วง ก่อนวันประกาศรายงานการสอบบัญชีแบบที่เปลี่ยนแปลงไป 5 วัน นอกจากนั้น Yi Wang (2005) ยังพบว่า รายงานแบบมีเงื่อนไข เพิ่มวรรคเน้นข้อมูลและเหตุการณ์ และรายงานแบบไม่แสดง ความเห็น มีผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงผลตอบแทนของหลักทรัพย์ในทิศทางที่ลดลง และภิญญาพัชญ์ เรื่องวิริยะ (2549) ยังพบว่า บริษัทที่มีรายงานการสอบบัญชีแบบที่เปลี่ยนแปลงไป ในเรื่องของการเปลี่ยนแปลงนโยบายบัญชี จะมีผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงผลตอบแทนของ หลักทรัพย์ในทิศทางที่ลดลง หลังจากที่มีบริษัทประกาศรายงานการสอบบัญชีแบบที่เปลี่ยนแปลงไป 10 วัน และช่วงก่อนการประกาศรายงานการสอบบัญชีแบบที่เปลี่ยนแปลงไป 9, 6 และ 10 วัน ซึ่ง

แสดงให้เห็นว่านักลงทุนใช้ข้อมูลรายงานการสอบบัญชีแบบที่เปลี่ยนแปลงไปในการตัดสินใจลงทุน

ดังนั้นจากผลการศึกษาในอดีตที่ผ่านมา จึงเป็นสิ่งที่สามารถบ่งชี้ได้ว่า รายงานการสอบบัญชีแบบที่เปลี่ยนแปลงไปมีความสัมพันธ์เชิงลบกับผลตอบแทนที่ไม่ปกติสะสมของหลักทรัพย์ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การประกาศรายงานการสอบบัญชีแบบที่เปลี่ยนแปลงไปมีผลกระทบต่อการตัดสินใจลงทุนของนักลงทุน

จากเหตุจูงใจที่กล่าวมาข้างต้น จึงทำให้ผู้ศึกษาสนใจที่จะศึกษาว่า รายงานการสอบบัญชีแบบที่เปลี่ยนแปลงไป จะมีความสัมพันธ์เชิงลบกับผลตอบแทนที่ไม่ปกติสะสมของหลักทรัพย์ ในช่วงเวลาล่อมือรอบวันประกาศรายงานการสอบบัญชีแบบที่เปลี่ยนแปลงไปของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยหรือไม่ เพื่อจะได้นำไปใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนให้นักลงทุนใช้ในการตัดสินใจลงทุนได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

1.2 วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรายงานการสอบบัญชีแบบที่เปลี่ยนแปลงไปกับผลตอบแทนที่ไม่ปกติสะสมของหลักทรัพย์บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบความสัมพันธ์ระหว่างรายงานการสอบบัญชีแบบที่เปลี่ยนแปลงไปกับผลตอบแทนที่ไม่ปกติสะสมของหลักทรัพย์บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
2. เป็นข้อมูลสำหรับนักลงทุนเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจลงทุนในหลักทรัพย์

1.4 นิยามศัพท์

ความสัมพันธ์ หมายถึง ความเกี่ยวพันกันระหว่างตัวแปรตามกับตัวแปรอิสระหรือตัวแปรตามกับตัวแปรควบคุม ทั้งความสัมพันธ์ไปในเชิงบวกหรือในเชิงลบ (สุทธิไกร บุญเลิศ, 2553)

รายงานการสอบบัญชีแบบที่เปลี่ยนแปลงไป หมายถึง รายงานแบบดัดแปลงจากรายงานแบบมาตรฐาน เป็นรายงานการสอบบัญชีที่ผู้สอบบัญชีได้แก้ไขดัดแปลง หรือเปลี่ยนแปลงข้อความในรายงานการสอบบัญชีแบบมาตรฐานให้เหมาะสม และสอดคล้องกับข้อเท็จจริงที่ตรวจพบในสถานการณ์หรือกรณีต่าง ๆ ที่กระทบและไม่กระทบความเห็นของผู้สอบบัญชี รวมทั้งดัดแปลงถ้อยคำ ซึ่งแสดงถึงความรับผิดชอบ และขอบเขตการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชี โดยสามารถ

จำแนกออกได้เป็น 4 ประเภท คือ 1) รายงานแบบไม่มีเงื่อนไข เพิ่มวรรคเน้นข้อมูลและเหตุการณ์ 2) รายงานแบบมีเงื่อนไข 3) รายงานแบบไม่แสดงความเห็น 4) รายงานว่างบการเงินไม่ถูกต้อง (อนุสาร พฤษัธราดา และคณะ, 2550)

ผลตอบแทนที่ไม่ปกติสะสมของหลักทรัพย์ หมายถึง ค่าสะสมของผลตอบแทนผิดปกติในช่วงเวลาที่สนใจ ซึ่งเป็นตัวเลขที่ใช้วัดการเคลื่อนไหวของหุ้นจากเหตุการณ์เฉพาะของแต่ละกิจการ ในช่วงเวลาที่ทดสอบเมื่อตลาดโดยรวมเคลื่อนไหวสะท้อนการเปลี่ยนแปลงนั้น (รวี ลงกานี, 2550)

บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หมายถึง บริษัทจำกัดที่เป็นบริษัทมหาชน รัฐวิสาหกิจหรือนิติบุคคลที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น หลักทรัพย์ของสถาบันเหล่านี้เป็นหลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย อันเป็นขั้นตอนต่อเนื่องภายหลังจากการเสนอขายหุ้นต่อประชาชนและนักลงทุนทั่วไป ซึ่งเป็นแหล่งเงินทุนระยะยาวขนาดใหญ่ที่มีต้นทุนต่ำ โดยเปรียบเทียบกับแหล่งเงินทุนระยะสั้น โดยทั่วไป (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2548)